

Η Ιερά Μονή Δοχειαρίου.

Νεοζηλανδός, Αυστραλός ή Σκωτσέζος. Εκείνος που είναι μπροστά μας είναι ένας φίλος, ένας αδελφός. Είναι ένας άνθρωπος που κινδυνεύει, κάποιος που χρειάζεται την βοήθειά μας και θα πράξουμε ό,τι μπορούμε για να τον βοηθήσουμε.»

Ένα άλλο γράμμα ήταν από τον Νικόλαο Αγγελόπουλο, έναν αστυνομικό που προφανώς ο Τζακ είχε συναντήσει κατά την διάρκεια της δραπέτευσής του.

«Τώρα αγαππτε μου φίλε, εγώ και όλοι οι Έλληνες κάναμε το καθήκον μας για κερδίσουμε αυτό τον πόλεμο για την απελευθέρωσή μας», έγραψε το 1945.

«Υποφέραμε πολλά από τους κατακτητές, ειδικά όσοι δουλέψαμε και βοηθήσαμε τους συμμάχους μας να κερδίσουν αυτό τον πόλεμο.»

Στο ημερολόγιό του, ο Τζακ αναφέρει άλλα δύο άτομα ειδικά επειδή βοήθησαν αποφασιστικά στη δραπέτευσή του. Ενας

Ο Τζακ Greaves με τον γιο του Σταν, το 1996. (Φωτό της οικογένειας Greaves)

ήταν ο Νίκος Πριάκονας, ιδιοκτήτης ψαράδικου στη παραλία Νέα Ρόδα σε χωριό της χερσονήσου Αγίου Ορους. Ο Νίκος οργάνωσε τη διαφυγή του Τζακ και άλλων από την Ελλάδα με καϊκι. Το άλλο άτομο ήταν ένας καλόγηρος, ονόματι Μελέτιος Δοχειαρίτης, από το μοναστήρι Δοχειαρίου στο Άγιον Όρος.

Ο Τζακ και ο Τομ έμειναν μερικές εβδο-

μάδες στο μοναστήρι Δοχειαρίου για να αναρρώσουν από την ταλαιπωρία τους στην βόρεια Ελλάδα.

Ενώ ο Τζακ και ο Τομ προσπαθούσαν να βρουν ένα σκάφος για να τους μεταφέρει 165 χιλιόμετρα στο Αιγαίο μέχρι την Τουρκία, έφτασαν στο Άγιον Όρος τρεις Νεοζηλανδοί δραπέτες, οι αδελφοί Brewer και ο Bill Kerr.

Τελικά, οι πέντε Ανζακ κατέληξαν στο μοναστήρι Ιβήρων στην ανατολική Χερσόνησο Αθως. Ο Frank Brewer, που είχε μάθει Ελληνικά, παζάρεψε μια συμφωνία με τους καλόγηρους να προμηθεύσουν ένα σκάφος με το πλήρωμα με κάποια προκαταβολή και την πληρωμή 50 λιρών Αγγλίας όταν θα έλγχε ο πόλεμος.

Στις 10 μ.μ. 4 Αυγούστου 1941, οι δραπέτες άρχισαν το ταξίδι τους πάνω σε ένα καϊκι 6 μέτρων και την επομένη έφτασαν στην Ιμβρο, αλλά οι Τούρκοι τους έδιωξαν και ταξίδευσαν στην Τένεδο όπου αντιμετώπισαν την ίδια εχθρότητα.

Στις 7 Αυγούστου άραξαν στο γνωστό σαν Ακρωτήριο Έλλης στην είσοδο των Δαρδανελλίων, όπου οι χωρικοί τους πρόσφεραν φαγητό και νερό, αλλά Τούρκοι στρατιώτες που έφτασαν αργότερα ζήτησαν από τους Ανζακ να φύγουν και σκπνοθέτησαν μια δήθεν εκτέλεσή τους σαν απειλή. Ευτυχώς, αργότερα ένας λογικός αξιωματικός επέτρεψε στους δραπέτες να παραμείνουν.

Στις 18 Σεπτεμβρίου, οι πέντε Ανζακ και άλλοι δραπέτες επιβίβαστηκαν στο αγγλικό εμπορικό πλοίο SS Destro στο Ισκεντερούν, ένα λιμάνι στη Νότια Τουρκία κοντά στα σύνορα με την Συρία.

Το πλοίο άραξε στο λιμάνι Πορτ Σαϊντ της Αιγύπτου στις 6 Οκτωβρίου 1941.

«Επιτέλους φθάσαμε στον προορισμό μας και τελέσαμε τα καθήκοντά μας σαν στατιώτες. Δεν μετανιώσαμε για τις κακουχίες, τις απογοητεύσεις και τους συχνούς κινδύνους που υποφέραμε τους τελευταίους τέσσερεις μήνες», έγραψε ο Τζακ την ημέρα που επέστρεψε στην Αίγυπτο. 170 ημέρες μετά την αιχμαλωσία του.

Ο Τζακ επέστρεψε στην Αυστραλία τον Μάρτιο 1942 με τις υπόλοιπες στρατιωτικές δυνάμεις από την Μέση Ανατολή, μετά την είσοδο της Ιαπωνίας στον πόλεμο.

Παρόλο που χρειαζόταν ιατρική περίθαλψη για την θεραπεία της μαλάριας που είχε προσβληθεί, συμπλήρωσε δύο περιόδους στην πρώτη γραμμή των επιχειρήσεων στη Νέα Γουινέα και αποστρατεύτηκε το 1945, μερικές εβδομάδες από την παράδοση της Ιαπωνίας.

Παντρεύτηκε και απέκτησε έναν γιο, εργαζόμενος σε δημόσιες υπηρεσίες πριν τον θάνατό του το 2004 σε ηλικία 89 ετών. Τον θρήνησαν ο γιος του, η αδελφή του, η νύφη του και δύο εγγόνια. Ο μοναχογιός του πέθανε το 2012.

Δυστυχώς, η κυβέρνηση της Αυστραλίας δεν βράβευσε ποτέ με μετάλλια τους στρατιώτες της που πολέμησαν στον Πόλεμο της Ελλάδας. Αφισε αυτό το καθήκον στις ελληνικές αρχές να τιμήσουν αυτούς τους ηρωικούς στρατιώτες με ένα μετάλλιο.

Credits:

Reporting and research: Stephen Hutcheon

Design: Alex Palmer

Development: Katia Shatoba

Ο Μελέτιος Δοχειαρίτης (δεξιά), από το μοναστήρι Δοχειαρίου στο Άγιον Όρος.